2021. november 25., csütörtök

P9_TA(2021)0483

Az emberi jogok helyzete Kamerunban

Az Európai Parlament 2021. november 25-i állásfoglalása a kameruni emberi jogi helyzetről (2021/2983(RSP))

(2022/C 224/12)

Az Európai Parlament,

— tekintettel Kamerunról szóló korábbi állásfoglalásaira és különösen 2019. április 18-i állásfoglalására [1],

— tekintettel az ENSZ Humanitárius Ügyeket Koordináló Hivatalának 2021. november 5-i kameruni helyzetjelentésére és az emberi jogok és a demokrácia világbeli helyzetéről szóló, 2020. évi éves uniós jelentés Kamerunról szóló, 2021. június 21-i országjelentésére,

— tekintettel az AKCS–EU partnerségi megállapodásra (a továbbiakban: Cotonoui Megállapodás),

— tekintettel az Emberi Jogok 1948. évi Egyetemes Nyilatkozatára,

— tekintettel a Polgári és Politikai Jogok 1966. évi Nemzetközi Egyezségokmányára,

— tekintettel a Gyermekjogi egyezményre, amelyet Kamerun 1993-ban ratifikált,

— tekintettel az emberi jogok és a népek jogainak 1981. évi afrikai chartájára,

— tekintettel a Kameruni Köztársaság alkotmányára,

— tekintettel eljárási szabályzata 144. cikkének (5) bekezdésére és 132. cikkének (4) bekezdésére,

A. mivel a Kameruni Anglofon Civil Társadalmi Konzorcium által a kameruni anglofon régiók szövetségi kormány általi elszigetelése ellen szorgalmazott, 2016-ban megtartott, eredetileg békés tüntetéseket az állami hatóságok szélsőséges erőszakot alkalmazva elnyomták, ezzel növelve a szeparatizmus támogatottságát és elősegítve számos szeparatista milícia megjelenését, amelyek egy új állam, Ambazonia létrehozását követelik, valamint véres katonai konfliktust robbantanak ki;

B. mivel a párbeszéd a béke előfeltétele, és Paul Biya elnök kormánya következetesen elutasítja a közvetlen tárgyalást az anglofon régiók minden szakadár vezetőjével;

C. mivel Kamerun számos, egyidőben megjelenő politikai és biztonsági kihívással néz szembe, többek között a Boko Haram jelentette fenyegetésekkel az ország távoli északi régiójában, valamint egy belső fegyveres szeparatista lázadással, amely közel 5 éve zajlik anglofon északnyugati és délnyugati régióiban;

D. mivel az anglofon tanárok és ügyvédek 2016-ban békés sztrájkokat és tüntetéseket tartottak az északnyugati és délnyugati régiókban a francia jogrendszer és nyelv a bíróságokon és osztálytermekben való bevezetése ellen, ami kiváltotta a válságot; mivel a 2017 óta zajló fegyveres konfliktus több ezer ember halálát okozta és mindenre kiterjedő humanitárius válsághoz vezetett Kamerun anglofon régióiban;

E. mivel eddig több mint 3 000 polgári személy és a biztonsági erők több száz tagja vesztette életét; mivel a jelenleg zajló kameruni konfliktus következtében több mint 1 millió ember vált belső menekültté; mivel több mint 2,2 millió ember szorul humanitárius segítségre, és több mint 66 000 ember kért menedéket a szomszédos Nigériában; mivel Kamerun több mint 447 000 menekültet és menedékkérőt fogadott be; mivel a válság továbbgyűrűzése hatással van Kamerun nyugati és partmenti régióira;

[1] HL C 158., 2021.4.30., 7. o.

2021. november 25., csütörtök

F. mivel Kamerun állam nem tartja tiszteletben a jogállamiságot, és független megfigyelők – többek között a Human Rights Watch és az Amnesty International – korábban súlyos anyagi jogi és eljárásjogi hibákkal sújtott katonai bírósági eljárásokat dokumentáltak, amelyek során súlyosan sérült az ártatlanság vélelme, a megfelelő védelemhez való jog, valamint az eljárások és általában az igazságszolgáltatás függetlensége;

G. mivel az anglofon szeparatista fegyveres csoportok és a kormányzati biztonsági erők közötti összecsapások egyre gyakoribbá és súlyosabbá válnak; mivel a nem állami fegyveres csoportok és a kijárási korlátozások miatt az érintett régiókban a humanitárius segítségnyújtás is komoly zavarokkal küzd, ami súlyos bizonytalanságot idéz elő az élelmiszerellátásban ezekben a régiókban, és emberek tízezreit fosztja meg a létfontosságú egészségügyi ellátáshoz való hozzáféréstől; mivel a kijárási korlátozások alól kevés kivételt engedélyeztek humanitárius indokkal, és ennek következtében a segélyek folyósítása jelentős zavarokat szenvedett; mivel az ENSZ ügynökségei a Covid19-világjárvány által okozott további sebezhetőségek ellenére kénytelenek voltak felfüggeszteni a humanitárius tevékenységeket;

H. mivel a kormány és a szeparatista erők közötti erőszak és konfliktus következményei nagyrészt a civileket sújtják, és az áldozatok túlnyomó többsége közülük kerül ki; mivel a kormány és a szeparatista erők egyaránt folyamatosan megtorló támadásokat követnek el egymás ellen, eközben szándékosan a polgári lakosságot és a lakosság kiszolgáltatott csoportjait célozva;

I. mivel Felix Agbor Nkongho emberi jogi ügyvéd, az anglofon kisebbség jogainak prominens védelmezője és a válság békés megoldásának szószólója több alkalommal is halálos fenyegetéseket kapott a fegyveres szeparatista csoportoktól; mivel nem ő az egyetlen személy, aki támadásokkal és zaklatással szembesül;

J. mivel a 2018. évi választások óta a politikai feszültségek eszkalálódása etnikai hovatartozáson vagy politikai véleményen alapuló gyűlöletbeszédet eredményezett, amelyet a közösségimédia-platformok felerősítenek;

K. mivel a kormányerők bírósági eljárás nélkül végeztek ki polgári személyeket, köztük nőket és gyermekeket, valamint kínzást és bántalmazást, szexuális erőszakot, többek között nemi erőszakot és nemi alapú erőszakot követtek el, továbbá ingatlanokat, többek között falvakat, otthonokat, egészségügyi létesítményeket és kórházakat romboltak le és fosztottak ki, valamint önkényesen letartóztattak és fogva tartottak polgárokat, mindezt összetűzések során vagy azt feltételezve, hogy áldozataik együttműködnek a szeparatistákkal;

L. mivel 2021 első öt hónapjában a fegyveres szakadárok 13 városban legalább 27 támadást hajtottak végre rögtönzött robbanószerkezetekkel, többet, mint a válság előző éveiben együttvéve; mivel emberek százait – köztük nőket, humanitárius dolgozókat, tanárokat és gyermekeket – erőszakolták, gyilkolták és kínozták meg, támadták meg erőszakosan, fenyegették meg és rabolták el azt vélelmezve, hogy azok együttműködtek a katonasággal;

M. mivel a konfliktus aránytalan hatást gyakorolt a gyermekekre, mivel az anglofon régiókban az iskolákat érintő kényszerbojkott miatt 700 000 diák nem tudta gyakorolni az oktatáshoz való jogát; mivel a 2021 augusztusi adatok szerint Kamerunban a gyermekek teszik ki a nemi alapú erőszak túlélőinek 28 %-át, és a gyermektoborzás, a gyermekmunka és a gyermekbántalmazás fokozott kockázatával szembesülnek, mivel a jelentések szerint az országban a gyermekek több mint 50 %-a szenvedett már el bántalmazást; mivel az ENSZ Népesedési Alapja szerint Kamerunban a 20–24 éves nők 38 %-a 18 éves kora előtt, 13 %-a pedig 15 éves kora előtt köt házasságot;

N. mivel Biya elnök a nemzetközi nyomás hatására vizsgálóbizottságot hozott létre a Ngarbuhban elkövetett gyilkosságok ügyében, és ezt követően a kormány elismerte, hogy biztonsági erőit felelősség terheli az ügyben, és bejelentette az érintett személyek letartóztatását; mivel azonban az üggyel kapcsolatban nem áll rendelkezésre további információ;

O. mivel a kijárási korlátozásokat szigorúan végrehajtották, beleértve szinte valamennyi iskola és oktatási központ bezárását; mivel erőszakosan léptek fel azon személyekkel, többek között gyermekekkel és tanárokkal szemben, akik nem voltak hajlandók betartani a kijárási korlátozásokat; mivel iskolákat, egyetemeket és kórházakat támadtak meg, ezáltal súlyosbítva és meghosszabbítva az oktatáshoz való jog megsértését, aminek eredményeként a lakosság nem fért hozzá az alapvető egészségügyi szolgáltatásokhoz;

P. mivel a 2018. évi elnökválasztás óta fokozódtak a feszültségek az országban; mivel 2019 szeptemberében Biya elnök nemzeti párbeszédet szervezett azzal a céllal, hogy megoldja az anglofon régiókban zajló, a fegyveres erők és a szeparatista lázadók közötti konfliktust; mivel két évvel később az intézkedések végrehajtása kevés eredményt hozott; mivel a kameruni válság megoldására 2020-ban és 2021-ben tett különböző kísérletek kudarcot vallottak;

Q. mivel a hatásköröknek és az emberi és pénzügyi erőforrásoknak a decentralizált hatóságoknak történő fokozatos átadásáról szóló, a decentralizációs folyamat konkrét végrehajtását célzó elnöki rendeletek aláírása függőben van;

R. mivel a kormány továbbra is korlátozza a véleménynyilvánítás és az egyesülés szabadságát, és egyre kevésbé tolerálja a politikai ellenvéleményt; mivel az anglofon régiókban kialakult válság békés megoldását követelő tüntetéseket követően az ellenzéki párt több száz tagját és támogatóját letartóztatták; mivel folyamatosan korlátozásokkal sújtják a politikai ellenfeleket, a tüntetőket, az újságírókat és a civil társadalmat;

S. mivel Kamerun büntető törvénykönyve az azonos nemű személyek közötti szexuális kapcsolatot öt évig terjedő szabadságvesztéssel bünteti; mivel az elmúlt években és hónapokban számos esetben számoltak be LMBTQI-személyek letartóztatásáról és zaklatásáról;

T. mivel Kamerun további fenyegetésekkel szembesül a Boko Haram és az Iszlám Állam Nyugat-afrikai Tartomány (ISWAP) részéről a távol-északi régióban; mivel a Boko Haram iszlamista fegyveres csoport támadásai során többek között napi szinten gyilkosságokat, emberrablásokat, rablásokat és rongálást követett el, ami az emberi jogok súlyos megsértésének, valamint a nemzetközi jog és a nemzetközi humanitárius jog megsértésének minősül; mivel az ilyen támadásokban gyermek öngyilkos merénylők és gyermekkatonák is részt vettek; mivel 2020 decembere óta a Boko Haram legalább 80 polgári személyt ölt meg, és 2021 augusztusában több mint 340 000 ember vált belső menekültté; mivel Abubakar Shekaunak, a Boko Haram vezetőjének vélelmezett halála egy nigériai, az ISWAP egy kivált frakciójával folytatott összecsapásban hozzájárult az ISWAP hatalmának megszilárdításához és a bizonytalanság fokozódásához Kamerun távoli északi régiójában; mivel a kormányzati erők nem képesek hatékonyan megvédeni az érintett lakosságot;

1. súlyosan aggályosnak találja az emberi jogi helyzetet Kamerunban; hangsúlyozza a polgárok véleménynyilvánítási, gyülekezési és egyesülési szabadsághoz való jogát; felszólít az emberi jogok tiszteletben tartására, és sürgeti a kameruni kormányt, hogy tegyen meg minden szükséges lépést e jogok védelmére vonatkozó kötelezettségeinek teljesítése érdekében;

2. sürgeti Kamerun kormányát, valamint a szeparatista csoportok politikai és katonai vezetőit, hogy állapodjanak meg humanitárius tűzszünetről, és ösztönzi a konfliktusban részt vevő feleket, hogy állapodjanak meg bizalomépítő intézkedésekről, például a nem erőszakos politikai foglyok szabadon bocsátásáról és az iskolai bojkottok megszüntetéséről; sürgeti Biya elnököt és az anglofon szakadárokat, hogy haladéktalanul indítsák újra a béketárgyalásokat; sürgeti a nemzetközi közösséget, különösen az Afrikai Uniót, a közép-afrikai államokat és az EU-t, hogy közvetítői szerep felajánlásával segítsék elő a párbeszédet; hangsúlyozza a regionális együttműködés fontosságát, és sürgeti a kormányt, hogy szorosan működjön együtt az Afrikai Unióval és a Közép-afrikai Államok Gazdasági Közösségével; sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy a konfliktusban részt vevő egyik fél sem képes vagy hajlandó arra, hogy a konfliktus megoldása érdekében valóban érdemi béketárgyalásokat folytasson; meggyőződése, hogy a kompromisszum, a tényleges politikai részvétel és a befogadás szellemében folytatott politikai párbeszéd – az összes érdekelt felet is bevonva – az egyetlen út a tartós béke eléréséhez; felhívja a kameruni kormányt és a szeparatista csoportok vezetőit, hogy éljenek a harmadik felek meglévő közvetítési ajánlataival az azonnali és közvetlen tárgyalások érdekében;

3. elítéli a fegyveres konfliktusban részt vevő felek által elkövetett emberi jogi visszaéléseket, valamint a nemzetközi jog és a nemzetközi humanitárius jog megsértését, és hangsúlyozza a büntetlenség elleni küzdelem fontosságát; felhívja a kameruni hatóságokat, hogy a nemzetközi joggal és normákkal összhangban biztosítsák a független, hatékony, átlátható és pártatlan vizsgálatokat, valamint az állami és nem állami szereplők által elkövetett súlyos jogsértések és visszaélések büntetőjogi üldözését, és felszólít az emberi jogi jogsértésekért felelős személyek felelősségre vonására és tisztességes eljárás keretében történő bíróság elé állítására a büntetlenség megszüntetése és az igazságszolgáltatás függetlenségének biztosítása érdekében, amelyek a jogállamiság és a működő demokratikus állam alapjainak alapvető elemei;

4. felszólítja a kameruni kormányt, hogy erősítse meg a Nemzetközi Büntetőbíróság Római Statútumát; sürgeti az EU-t, hogy használja ki a fejlesztési segélyei és egyéb kétoldalú programjai által biztosított politikai befolyását annak érdekében, hogy megerősödjön az emberi jogok védelme Kamerunban;

5. ellenzi, hogy katonai bíróságokat vegyenek igénybe polgári személyek ügyeinek tárgyalására; emlékeztet a tisztességes eljárás biztosítására vonatkozó nemzetközi kötelezettségekre, amelyek Kamerunt kötik, emlékezteti Kamerunt azon kötelezettségére, hogy minden polgár számára biztosítsa a független bíróságok előtti tisztességes eljáráshoz való jogot, és emlékeztet arra, hogy a katonai bíróságok nem rendelkezhetnek joghatósággal a polgári lakosság felett;

6. felszólítja a kameruni hatóságokat, hogy hagyjanak fel azzal, hogy embereket katonai bíróságok elé állítanak, előre eldöntött kimenetelű perekben és halálbüntetést kiszabva, ami az emberi jogok nemzetközi jogi szabályai értelmében jogellenes; emlékeztet arra, hogy Kamerunban 1997 óta nem alkalmazzák a halálbüntetést, ami mérföldkő az országnak a halálbüntetés teljes eltörléshez vezető útján; megismétli, hogy az EU minden esetben és kivétel nélkül ellenzi a halálbüntetést; felszólítja Kamerun kormányát, hogy gondoskodjon e büntetés eltörléséről; felszólítja Kamerun kormányát, hogy írja alá és ratifikálja a Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Egyezségokmányának második fakultatív jegyzőkönyvét a halálbüntetés eltörléséről; sürgeti a bíróságokat, hogy tartózkodjanak az ilyen ítéletek meghozatalától, és erősítsék meg, hogy nem kérik halálbüntetés kiszabását;

7. sajnálatát fejezi ki az erőszak alkalmazása miatt, különösen a gyermekek ellen, és különösen aggódik a válság gyermekekre gyakorolt hatása miatt; felszólítja a konfliktusban részt vevő mindkét felet, hogy hagyjon fel a polgári lakosság elleni szándékos támadásokkal, és sürgeti a szeparatistákat, hogy haladéktalanul vessenek véget az iskolák elleni támadásoknak, és azonnali hatállyal hagyjanak fel az oktatás terén alkalmazott valamennyi kényszerbojkottal, lehetővé téve valamennyi diák és tanár biztonságos visszatérését az iskolába;

8. felhívja a kameruni hatóságokat, hogy védjék meg az országban élő valamennyi nőt, különösen a konfliktusövezetekben, és mozdítsák elő a nemek közötti egyenlőséget és a nők társadalmi szerepvállalását a nők és a nőjogi szervezetek közéletben és politikai életben való részvételének fokozása révén; felszólít konkrét uniós fellépések kidolgozására a nők különböző csoportjai jogainak megerősítése érdekében, különös tekintettel a fiatalokra, a migránsokra, a HIV-fertőzött nőkre, az LMBTQI-személyekre és a fogyatékossággal élő személyekre;

9. úgy véli, hogy a gazdasági, társadalmi és politikai kormányzási rendszernek tekintett decentralizációs folyamat kulcsfontosságú eszköz a számos fejlesztési kihívásra való reagálásban, különösen a helyi politikusok és helyi közigazgatások elkötelezett polgárokkal szembeni fokozott elszámoltathatósága révén; üdvözli, hogy az EU támogatja ezt a folyamatot;

10. elítéli a politikai ellenzékkel és a békés tüntetőkkel szemben alkalmazott túlzott erőszakot és az erőszakkal való visszaélést; sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy a Covid19-világjárvány ürügyén korlátozó intézkedéseket – például kijárási tilalmat vagy a nyilvános gyülekezés betiltását – alkalmaznak a véleménynyilvánítás szabadságának, a sajtónak és a békés gyülekezéshez való jognak a korlátozása érdekében; aggodalmát fejezi ki a szólásszabadság és a sajtószabadság kameruni helyzete miatt; sajnálatát fejezi ki az újságírók és ellenzéki politikusok önkényes letartóztatása és zaklatása, valamint az eltérő politikai vélemények elhallgattatása miatt; felszólítja a kameruni hatóságokat, hogy haladéktalanul és feltétel nélkül bocsássák szabadon a politikai ellenzékieket, a tüntetőket és minden más olyan polgárt, akit önkényesen letartóztattak és kizárólag politikai okokból vettek őrizetbe; elítéli az alapvető szabadságok megsértését;

11. felhívja a közösségimédia-platformokat, hogy működjenek együtt a kormánnyal, az ellenzékkel és a civil társadalommal annak biztosítása érdekében, hogy oldalaikat ellenőrizzék, és korlátozzák a uszító tartalmakat, a gyűlöletbeszédet és a félretájékoztatást, amelyek tovább rontják a közösségek közötti kapcsolatokat;

12. sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy több mint 40 000 embertől tagadták meg az élelmezési segélyt az északnyugati és délnyugati régiókban tapasztalható bizonytalanság és útakadályok, valamint az egészségügyi létesítmények és az egészségügyi dolgozók elleni közelmúltbeli támadások miatt, valamint sajnálatának ad hangot amiatt, hogy a humanitárius tevékenységeket a kijárási korlátozások idején betiltották; elítéli a humanitárius segélyek akadályozását és a humanitárius dolgozók elleni támadásokat, többek között elrablásukat, zaklatásukat és megölésüket Kamerun északnyugati és délnyugati régióiban, és hasonlóképpen elítéli a független megfigyelők és emberijog-védők, különösen a nőjogi jogvédők fokozódó megfélemlítését, akiknek munkája a konfliktusban részt vevő valamennyi fél által elkövetett súlyos emberi jogi jogsértések összefüggésében fontosabb, mint valaha; ragaszkodik ahhoz, hogy a konfliktusban részt vevő valamennyi fél haladéktalanul biztosítsa az akadálytalan humanitárius hozzáférést; felszólítja Kamerun kormányát annak biztosítására, hogy a humanitárius segély eljusson a válság sújtotta régiókba;

13. felhívja az ENSZ-t és az EU-t, hogy továbbra is kövessék nyomon a humanitárius helyzetet és mérjék fel a szükségleteket; sürgős humanitárius támogatást kér a nemzetközi közösségtől – beleértve az EU-t és tagállamait is – a hatékony reagálás és a lakosság sürgős szükségleteinek kielégítése érdekében; úgy véli, hogy az ENSZ Emberi Jogi Tanácsának kameruni tényfeltáró missziója megfelelő lenne annak meghatározására, hogy ki és milyen mértékben sértette meg a nemzetközi emberi jogi normákat és a nemzetközi humanitárius jogot;

14. elítéli a Boko Haram kameruni terrorcselekményeit; elismeri a kameruni hatóságok által a csoport elleni küzdelem terén tett erőfeszítéseket; felhívja a nemzetközi közösséget, hogy támogassa az iszlamista fegyveres csoport elleni küzdelemre irányuló valamennyi erőfeszítést; kitart amellett, hogy a terrorizmus ellen csak akkor lehet hatékonyan küzdeni, ha kezeljük az egyenlőtlenséggel kapcsolatos okokat és konkrét problémákat;

15. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Bizottságnak, a Tanácsnak, a Bizottság alelnökének / az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének, az ENSZ főtitkárának, Kamerun kormányának és parlamentjének, valamint az AKCS–EU Közös Parlamenti Közgyűlés társelnökeinek.